

Dorothee Elmiger, Aus der Zuckerfabrik

Bellevue

Vstupuji na místo, kde jsou předběžně uloženy věci, do tohoto hypotetického úložiště, jako jsem někdy kolem poledního vstupovala do italských kostelů a kaplí, abych unikla vedru: krátké návštěvy, rychlý průchod opulentními, v pološeru tonoucími bočními lodmi, jenž patrně zůstal nepovšimnut.

Přejíždím rukama po površích, dotýkám se všeho, co tu je.

Za Laurou do kantýny: Ve skutečnosti bych tam teď jen seděla a četla.

V posledních zápiscích Marie Luise Kaschnitzové nadepsaných „Místa“ popis jí samé, jak jednou tančila s pacienty jednoho „luxusního blázince“, jehož jméno nezmiňuje; pak vzpomínka na dítě, syna ředitele ústavu, který v noční zahradě sanatoria „se dvěma hořícími svíčkami přistoupil ke starému silnému stromu a plamínky přidržel u kůry v přesvědčení, že se mu podaří ten mocný strom zapálit“. Tutéž noc k nebi stoupající ohňostroj: „světelná rostlina“, píše Kaschnitzová, veselí, v oknech tleskající pacienti.

Teď mám už několik dní před očima toho chlapce, který se náměsíčně, skoro jako duch pohybuje temnou zahradou, v rukou mihotající svíčky; čas od času scénérii a jeho obličej osvětlují nad ním vybuchující petardy. Jako by následoval vnuknutí, pouze jemu určené výzvě, vyhledá ten strom a pokouší se ho zapálit, nechat ho vzplanout, proměnit ho v zářící znamení v zahradě sanatoria.

Vteřinový záblesk v textu jako označení místa. Stejně jako se u Hermanna Burgera zničehonic rozechvěje sklo, když jednou v jídelním voze projíždí kolem Badgasteinu: „jako kdyby se mi chtělo zjevit médium“.

Prý věděl, „že se něco děje, ale nevěděl, co“.

Kolikrát už jsem otevřela zápisky Kaschnitzové na libovolném místě nebo přečetla jejich začátek – první stránku, na které Kaschnitzová píše, že je zde to, co ji v posledních letech napadlo, ale „ne po pořádku“, neutříděné, a druhou, jejíž první řádky umím skoro nazpaměť: *Nebo místa, nikdy neviděná, například Stockholm nebo Aden u Rudého moře nebo Samarkand* a tak dále,

představa vrtných věží, ropných tankerů, vedra v Adenu,

turistických lodí, zábavních lodí, všechny projíždějí okolo.

A najednou sanatorium na straně 64, které okamžitě poznávám: Před třemi nebo čtyřmi lety jsem v zimě kolem toho rozmařilého areálu občas projížděla, a ještě dříve, jako dítě, jsem se s tetou občas koupávala v malé, stinné zátocce hned vedle.

Začneme tím místem, v té zahradě: Jako bych dlouho nerozhodně seděla na ohradě pastviny a hloubala nad tím, jak by se kůň, jak by se tato zvířata, která váží snad pět set nebo šest set kilogramů, dala šikovně nauzdit; a nakonec jsem, našťvaná vlastním váháním, na jednoho koně prostě vyskočila a držela se, jak to nejlíp šlo.

Tu záležitost s uzdou jsem zavrhla jako iluzorní.

Z německého originálu přeložila Kateřina Sitařová